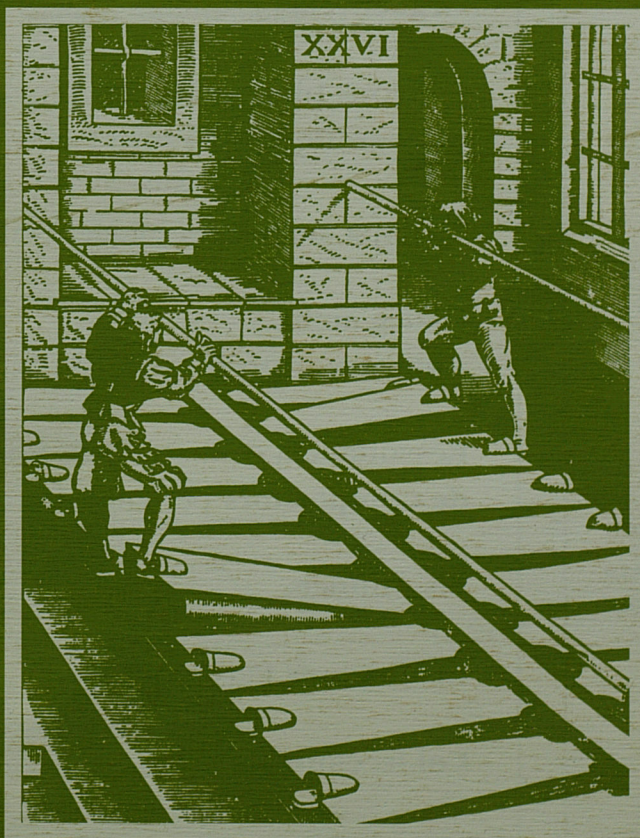

Sa Cadireta

Informatiu semestral de la secció *Amics de l'Orgue* - Fundació ACA • 2 - Primavera'99

L'orgue gegant de Halberstadt, vers el 1600

Informatiu de l'Art

Sa Cadireta

Informatiu semestral

Edita:

Fundació ACA/Àrea Creació Acústica.

Coordinador de la Publicació:

Antoni Caimari i Alomar.

Redactors i Col·laboradors:

Arnau Reynés, Miquel Bennàssar,
Antoni Mulet, Joan Parets, Joan Segura.

Maquetació i Diseny:

ACA - Impremta Bergas.

Secretaria de Redacció:

Beatriu Florit.

Administració i Publicitat:

Caterina Payeras.

Impressió:

Impremta Bergas.

Depòsit Legal:

P.M. 1864/1998

MEMBRES DE LA SECCIÓ AMICS DE L'ORGUE D'ACA

Director: Arnau Reynés.

Vice-director: Antoni Mulet.

Secretari: Joan Segura.

Vice-secretari: Miquel Bennàssar.

Vocals: Bartomeu Mut, Joan Parets, Pere Reynés, Antoni Caimari i Xavier Carbonell.

Fundació
Àrea Creació Acústica
Son Bieli • Búger

ACA

Son Bieli

07311 Búger • Mallorca

Illes Balears (Espanya)

Tel. +(34) 971 51 65 01 - Fax: 971 51 65 02

ÍNDEX

Praeambulum per Arnau Reynés Pag. 3

Secrets per Joan Segura Pag. 4

Registres per Miquel Bennàssar Pag. 4

Especial dedicat a la Setmana

Internacional d'Orgue per Arnau Reynés Pag. 9

Orgueneria per Antoni Mulet Pag. 12

Edicions bibliogràfiques i

discogràfiques per Joan Parets Pag. 12

Trompa Magna per Miquel Bennàssar Pag. 12

Diàleg amb...

Antoni Martorell per Arnau Reynés Pag. 13

Ressonància dedicat al XIX Encontre

de Compositors per Enric Ferrer Pag. 15

Els Anuncis Pag. 16

Institucions Participants Pag. 18

Col·leccionable Pag. 19

PRAEAMBULUM (Introducció)

Benvolguts amics:

Aquesta segona edició de **Sa Cadireta** ens reuneix una altra vegada més al món de l'orgue, esperant que cada dia augmenti el nombre de persones aficionades entorn a aquest instrument, l'orgue de tubs que forma part del nostre gran patrimoni cultural-musical balear.

En primer lloc hem de dir que les darreres activitats del Vè Simposi Internacional i les V Jornades Internacionals de l'Orgue Històric de les Balears, han tengut una bona acollida per part de tots els que d'una manera o de l'altra hem acudit a aquest esdeveniment o hi hem participat. Volem agrair des d'aquí la col·laboració de totes les persones que han contribuït d'alguna manera a l'edició del primer número de Sa Cadireta, al Simposi i Jornades Internacionals de l'Orgue, també d'una manera especial als Ajuntaments i a Ibatut que per primera vegada ha participat amb "Amics de l'Orgue" amb l'organització i col·laboració d'aquest Vè Simposi i Jornades Internacionals dels Orgues Històrics de Balears celebrat a Pollença. Esperam que entre tots puguem continuar endavant any rere any aquesta tasca de donar a conèixer aquest patrimoni dels orgues històrics de les nostres illes.

Podem anunciar-vos que el proper VI Simposi que celebrarem a la darrereria del mes d'Octubre, serà al poble d'Artà, així s'ha acordat amb l'Ajuntament d'aquest poble que ens acollirà en aquest nou Simposi d'aquest any 1999. També al VI Festival Internacional dels Orgues Històrics de Balears, s'hi afegiran alguns pobles, col·laborant en l'organització i despeses dels concerts que es faran. Entre ells hi figuren Calvià, Banyalbufar, Campos, Fornalutx, Ciutadella, Maó...

Des d'aquí volem donar a conèixer una idea que el Rector de Felanitx va donar per el manteniment dels orgues de les Balears. La idea consistiria en que totes les esglésies ajudassin mensualment amb una petita contribució econòmica a que tots els orgues de les Illes poguessin tenir una revisió o dues anuals, fetes per orgueneres que deixarien a punt tots els ins-

truments, així hi guanyaríem tots, perquè tendríem els orgues ben conservats per a qualsevol circumstància, sigui concert, celebracions litúrgiques (Nadal, Pasqua...). Arrel d'aquesta idea la Comissió d'Amics de l'Orgue proposaria aquest manteniment i gestionaria tot aquest projecte si sortís per part de l'Obispat, Parròquies i Esglésies corresponents un compromís de dur-ho a terme.

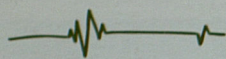
Esperam com sempre la vostra col·laboració participant i assistint al Simposi així com als concerts que es celebraran als diferents indrets de les Balears al mes d'Octubre d'enguany. Suposam que cada vegada més, anirem augmentant el nombre de socis col·laboradors que formam la família de l'Orgue Històric Balear, per continuar endavant el camí que hem començat.

Aprofitam per desitjar-vos una bona primavera i un bon estiu..

Arnau Reynés

Director de la Secció "Amics de l'Orgue".

SECRETS

(Activitat de la Junta Directiva)

Joan Segura

El passat dia sis de febrer d'enguany, es varen reunir a la seu de l'ACA (Àrea de Creació Acústica) a Son Bielí (Búger) els següents membres de la Junta Directiva de la Secció Amics de l'Orgue, integrada dins la Fundació ACA: Arnau Reynés, Antoni Mulet, Miquel Bennàssar, Antoni Caimari i Joan Segura.

D'entre altres qüestions, es va fer un balanç del que havia estat el V Simpòsium sobre Orgues Històrics i les V Jornades Internacionals de l'Orgue Històric que es varen celebrar durant el mes d'octubre de l'any passat.

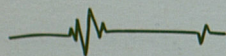
Els concerts varen permetre poder escoltar un cop més les possibilitats tímbriques i el repertori que es pot interpretar amb els orgues històrics que tenim a Mallorca. Varen participar intèrprets mallorquins i també de països estrangers, així com també vàrem poder comprovar que l'interès per aquest instrument es manté i cada cop esperam vagi en augment, ja que la gent jove va poder donar una mostra amb l'orgue d'Artà amb l'audició del concert donat pels Joves Alumnes d'Orgue. La presència del públic no va esser per tot la mateixa, però en línies generals fou

satisfactori per un instrument encara poc conegut i que molts només associen a les celebracions religioses.

Pel que fa el Simpòsium, hem d'agrair a la ciutat de Pollença la bona acollida que ens van dispensar per poder dur a terme aquestes trobades d'intercanvi i estudi, que reuneixen a tots els interessats en l'instrument. El convent de Sant Domingo va esser un lloc molt adient per escoltar les ponències i fer els debats, així com poder gaudir de l'exposició fotogràfica dels instruments de l'Illa.

Per l'any que vé Ibatur s'encarregarà de fer una major promoció de les activitats que s'organitzin per aconseguir que arribin a més gent. A més a més ja han manifestat l'interés per poder participar a la celebració dels actes els municipis de Calvià, Banyalbufar, Campos i Fornalutx.

Dins l'esmentada reunió, també es va tractar la conveniència de mantenir contactes amb diverses institucions públiques o privades que tenguin com a objectius l'estudi i promoció de l'orgue en les seves diferents manifestacions, per tal de sumar esforços perquè la difusió i tot el que enrevolta el món de l'Orgue arribin a estar al lloc que els pertoca, així com sensibilitzar les entitats públiques del valor d'aquest patrimoni cultural del que som hereus i que hem d'administrar el més bé possible.

REGISTRES

(Resum de les notícies entorn
al món de l'Orgue referents als anys 98-99)

Miquel Bennàssar

1998

SETEMBRE

Continuant amb el noticiari d'activitats que fan referència al món de l'Orgue a Mallorca, volem posar de relleu una fita important que té lloc cada any dins l'estiu mallorquí al poble de Campos, estam parlant evidentment del "Curs Internacional d'Orgue Mn. Bartomeu Ballester" que aquest any passat 1998 ha complert la VII^a edició. Aquest curs d'interpretació que en aquesta ocasió estigué dedicat exclusivament a la música ibèrica per a orgue, tingué lloc els dies 7 al 14 de setembre i fou impartit per la seva fundadora i impulsora l'organista catalana Monserrat Torrent i el també organista Andrés Cea Galán de Sevilla.

Paralelament al curs, es celebra també el cicle de concerts extraordinaris a càrrec dels professors del curs d'interpretació i el concert de clausura on els alumnes participants en són els protagonistes. Els concerts d'aquesta edició tingueren lloc el dimecres dia 9 a Santanyí (orgue de Jordi Bosch, 1762) amb Monserrat Torrent, el divendres 11

a Sencelles (orgue Matheu Bosch, 1746) amb Andrés Cea, qui tingué seriosos problemes per poder oferir un concert digne degut al lamentable estat en que es troba l'instrument des de el punt de vista de l'afinació, armonització, la mecànica i el vent; i això que és un instrument acabat de restaurar el 1995. El concert de clausura del VII Curs es va fer al convent de Campos (orgue Gabriel Thomàs/G.Grenzing 1822-1983) a càrrec dels alumnes on al final es lliuraren els diplomes acreditatius de la seva participació al curs.

Des de aquí volem encoratjar a tots als organistes que encara no han passat per Campos, a prendre part en aquest curs, creim que és una molt bona oportunitat per iniciar-se en la música antiga. Aprofitau!

OCTUBRE

"XXII SEMANA DE LOS ÓRGANOS HISTÓRICOS DE MALLORCA"

Amb l'acostumat èxit es celebrà la "XXII Semana de los Órganos Históricos de Mallorca" a Palma i a alguns pobles de l'Illa.

Hi participaren els següents organistes:

Organista: HANS-DIETER MÖLLER - Alemanya

- Dissabte 3 d'Octubre, a l'Església Parroquial de Sa Pobra.

- Dilluns 5 d'Octubre, a l'Església Parroquial de Binissalem.

- Dimarts 6 d'Octubre, a l'Església dels Socors de Palma.

•

Organista: DOMINGO LOSADA - Orense
i CAPELLA MALLORQUINA

- Dimecres 7 d'Octubre, a l'Església Parroquial de Sant Nicolau de Palma.

•

Organista: DOMINGO LOSADA - Orense
AMICS DEL CANT GREGORIÀ-MALLORCA.

- Dijous 8 d'Octubre, a l'Església Parroquial de Porreres.

•

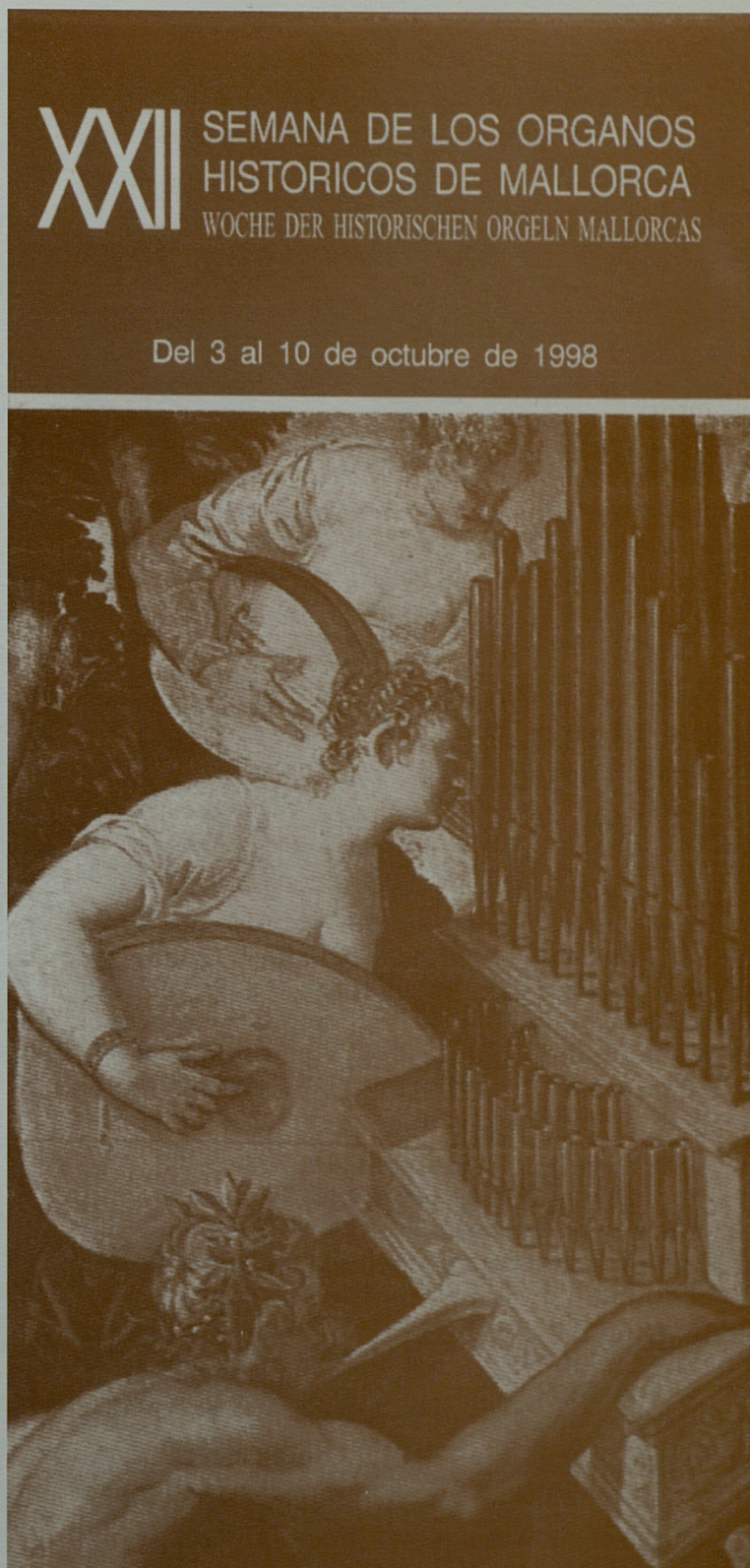
Organista: ADALBERTO MARTÍNEZ - Màlaga

- Divendres 9 d'Octubre, al Monestir de Sant Geroni

- Dissabte 10 d'Octubre, a l'Església Parroquial de Santanyí

Els dies 5, 6, 8 i 9 d'Octubre s'oferiren uns interessants concerts pels escolars a les Esglésies Parroquials de Santanyí, Del Socors (Palma), de Binissalem, i Porreres.

Aquest interessant cicle, com es habitual ha estat patrocinat per l'**Instut Balear de Promoció del Turisme**, i organitzat per la **Comissió Diocesana dels Orgues Històrics de Mallorca** i la **Deutschsprachige Evangelische Gemeinde auf den Balearen**, amb la coordinació del **Foment del Turisme de Mallorca**

**Programa de l'important cicle de la "XXII
Semana de los Órganos Históricos de
Mallorca"**

V Simposium i Jornades Internacionals
de l'Orgue Històric de les Balears

V Trobada de Documentalistes Musicals
Pollença

CONCERTS D'ORGUE

Sa Pobla - Muro - Alcúdia - Pollença - Inca
Felanitx - Artà - Manacor - Santanyí - Palma

El 1998 fou una fita important tant per el Simposium com per les Jornades Musicals, ja que per primera vegada, tingueren caràcter internacional. El Simposium es celebrà a Pollença els dies 24 i 25 d'octubre amb l'intervenció com a ponent de l'holandès Rudi van Straten el dia 24 amb el tema "Restauracions amb criteris històrics, als nostres dies" i el títol de la ponència feia referència a les "Restauracions d'orgues als Països Baixos"— la teoria i la pràctica —, i d'Antoni Mulet el dia 25 amb la ponència "Els orgueners mallorquins de la 2ª meitat del s.XIX: Julià Munar". Les ponències foren moderades per Miquel Bennàssar i Joan Parets respectivament. Pel que fa a les "Jornades Musicals" a més dels mallorquins: Bartomeu Mut (Sencelles), Arnau Reynés (Campanet), Bartomeu Manresa (Felanitx), Antoni Rian i Miquel Bennàssar (sa Pobla), intervingueren els següents organistes convidats: François Houtart (Bèlgica), Andrés Cea (Sevilla) i Matthew Provost (Norden-Alemanya). A més hi hagué un concert didàctic a càrrec d'Antoni Mulet (Algaida) per els escolars de sa Pobla a l'orgue de l'església parroquial.

A continuació volem fer un resum del que ens va dir en la seva ponència l'especialista per a la restauració d'Orgues Històrics del Govern Holandès Rudi van Straten, ja que creim que ens afecta molt directament a nosaltres degut a com s'han duit i es segueixen duent a terme les restau-

racions d'orgues històrics aquests darrers anys a la nostra illa.

L'introducció fou una descripció dels orígens de conservació dels monuments històrics als Països Baixos, quan Victor de Stuers (1843–1916) a finals del s.XIX creà un departament amb l'objectiu de catalogar d'una manera sistemàtica tots els monuments històrics d'Holanda de cara a la seva protecció. Fent una especial distinció entre edificis antics (esglésies, castells, molins, etc.) i els monuments que es troben dins aquests (orgues, campanes, retaules, etc.). S'ha de tenir en compte que a aquest país els edificis que contenen orgues històrics al seu interior són declarats monuments a protegir. Continua parlant de diferents aspectes a tenir en compte com és ara: catalogació i descripció dels monuments protegits, selecció d'aquests monuments, els permisos de restauració, les subvencions per a restaurar (75% del cost total) i subvencions pel manteniment anual (50% del cost total) que atorga directament l'estat al qui ho sol·licita, ja que és el que té la potestat damunt tot el patrimoni, per tant quan s'ha de restaurar un orgue, es sotmet el projecte de restauració a concurs públic, i a l'hora d'escollir es té molt en compte els anys d'experiència, professionalitat i qualificació dels orgueners presentats, al contrari que a Mallorca, que pel que fa a legislació del patrimoni organístic, estam encara a l'Edat de Pedra, tenguent en compte que la propietària dels instruments és l'església i que amb la seva minsa economia, no té els recursos necessaris per costejar les restauracions a més de poder conservar i mantenir l'instrument.

Segons comentà el senyor van Straten sota la supervisió del govern holandès s'han restaurat en 25 anys 400 orgues a aquest país, a Mallorca en 25 anys s'han restaurat uns 35 instruments, donant sempre les feines per acabades amb el vist i plau del propi orguener i sota la visuració final de ningú més, basta esmentar com a botó de mostra les recents restauracions dels orgues de Sant Miquel (Ciutat) i de Sencelles, ambdues es poden qualificar d'atemptat contra l'integritat del patrimoni.

Al final de la seva ponència Rudi van Straten donà una serie de conclusions:

Qué podem aprendre de tot això per el proper futur?:

Els punts principals són:

- Detallar, especificar, investigar i catalogar els instruments com estan a l'època actual.
- Documentació, publicació, a Internet (millorar els coneixements).
- Restauració-reconstrucció especialitzada, mitjançant especialistes hàbils i amb coneixements.
- Educar a organistes i orgueners: que rebin consciència del que són valors històrics.
- Fer taules rodones, discussions obertes, no ser egoista dels coneixements que un té i pot aportar.
- Fer implicar les institucions tant locals com nacionals.

Convent Sant Domingo de Pollença - entre els participants al Simposium hi podem veure a Houtart, Mut, Moll, Jambou ...
Foto: Antoni Caimari.

Creim que totes aquestes conclusions finals, ens afecten molt directament a nosaltres, i s'haurien de tenir molt en compte. Si volem que els nostres orgues històrics siguin essent un testimoni del llegat cultural i històric que les grans nissagues d'orgueners mallorquins aportaren, cal seguir lluitant perquè com més prest millor es pugui fer un conveni entre església i estaments institucionals per poder salvaguardar els orgues antics de futures intervencions sense escrúpols.

Cada any visiten la nostra illa un gran nombre de gent que fuig del turisme de sol i platja per adintra's dins el seu llegat cultural. Un bon nombre d'aquestes persones, ve única i exclusivament per escoltar els instruments més emblemàtics, i moltes d'elles es lamenten de les restauracions tan poc acurades que han rebut alguns d'els nostres orgues. El que els interessa és el seu estat pur de conservació sense el qual perd, com tota obra d'art, part del seu valor.

L'ésser humà sempre ha estat seduït a reformar i modernitzar les obres d'art per a la seva conveniència. La generació posterior ha estat l'encarregada de rectificar l'error, tot a un alt cost econòmic i sobretot d'autenticitat que es perd en cada operació. Com a exemple la restauració-modernització (es va celebrar com a "exemplar") del famós orgue d'Arp Schnitger a Sant Jacobi (Hamburg) fa uns trenta anys. Ara s'ha qualificat com a "abusiva, irresponsable i ignorant pel valor històric de l'instrument". Pel mòdic preu aproximatiu de 5.000.000 de marcs alemanys (uns 400.000.000 pts) es va re-restaurar el 1995. Com aquest cas, en tenim aquí, a Mallorca, bastantes de restauracions que qualche dia, tal volta, quan s'obrin els ulls o passin algunes generacions, també es trobaran abusives i irresponsables i s'hauran d'esmenar. Els savis no copien els errors comessos d'altres.

Miquel Bennàssar

Església Sant Jaume d'Alcúdia - l'organista **Bartomeu Mut**, realitzà un excel·lent concert a l'orgue històric construït per **Julià Munar**. Foto: **Antoni Caimari**.

V SIMPOSIUM

Entre les novetats que presentà el V Simpòsium sobre els Orgues Històrics de Mallorca que va tenir lloc el passat Octubre a la vila de Pollença, destacaria l'ampliació a dues jornades. El dissabte 24 Rudi van Straten, Supervisor-Esperte del Govern Holandès per a la Restauració d'Orgues històrics presentà la ponència "Restauracions amb criteris històrics als nostres dies". Al llarg de tot el matí ens presentà, amb els lògics problemes de traducció simultània, la realitat del seu país, considerat capdevanter en matèria de restauracions. Crec interessant resumir aquí les principals idees presentades pel ponent que poden ésser il·luminadores per a les restauracions dels orgues mallorquins.

Els orígens de la conservació a Holanda cal cercar-los a finals del segle XIX amb els treballs d'inventari de Victor de Stuers (1843-1916) dels quals sorgí un primer Departament de Art i desembocaren en la fundació a 1903 del Comitè Nacional. El 1947 es va crear el Departament de Conservació (RDNZ) que potencià la protecció dels orgues històrics. Es començà per fer un inventari de monuments de més de 50 anys d'antiguitat, incloent orgues, i a partir de llavors es necessari un permís del govern per a les restauracions.

El govern holandès destina cada any a la restauració d'orgues una quantitat equivalent a 172.000.000 pessetes que abarquen 10 projectes anuals. Les llistes d'espera per obtenir aquestes subvencions poden arribar fins als sis anys, però val la pena esperar perquè les ajudes arriben al 75%. A més d'això hi ha les subvencions de manteniment que son del 50%.

A Holanda hi ha 1.200 orgues a protegir, la meitat dels quals daten d'abans de 1900. Actualment s'intenta incloure també dins les llistes de protecció els instruments construïts entre 1900-1945.

Condicions per els orgues construïts entre 1850-1900:

A- Que l'instrument estigui en les condicions originals.

B- Preferència per la situació (condicions acústiques). Això incloïx l'església que conté l'instrument.

Condicions per els orgues construïts entre 1900-1945:

A- Que l'instrument estigui en les condicions originals.

B- Que l'instrument sigui genuí d'un constructor. Aquesta segona condició es considera important.

Per accedir a aquestes ajudes s'ha de presentar al departament el pla de restauració i el pressupost. En 25 anys de seguir aquesta pràctica s'han duit a terme 400 restauracions subvencionades.

I aquí és on comença el treball dels consultors. D'aquests n'hi ha pocs ja que s'ha d'esser organista professional a més de tenir experiència. Actualment n'hi ha onze i son independents.

La restauració segueix aquestes passes:

- 1- Història: inventari de l'estat de l'orgue, inscripcions dels tubs, etc.
- 2- Pla de restauració.
- 3- Cost de la restauració.
- 4- Seguiment del progrés de l'obra.
- 5- Documentació i publicació dels treballs realitzats. (Aquest apartat també està subvencionat).

En tota restauració és habitual el debat reconstrucció-conservació. S'ha de conservar el sistema original de registres i teclas. Encara que facin renou no s'ha de posar feltre.

Pel que fa a la disposició depèn del tipus d'instrument.

Referent a ampliacions s'ha d'estudiar cada cas. La condició és que no danyi l'original.

Conclusions:

- 1- Tenir consciència del llegat històric.
- 2- Documentació. Segons el senyor van Straten a Mallorca s'està fent una gran feina en aquest sentit. És el pilar bàsic per conscienciar l'especialista, l'orguener i els organistes.

Cal obrir discussions i no esser egoistes. D'aquí la importància d'actes com aquest simpòsium. Es tracta de conscienciar als governants, de canviar el xip.

Fins aquí la ponència de Rudi van Straten, ben enriquidora per a la realitat dels orgues a Mallorca, que ens ajuda a situar-nos, a mirar el treball fet i tot el que ens falta per aconseguir.

Pel que fa a les subvencions resulta evident que el camí seguit aquests anys passats (via conselleria de Cultura insular) a base de contagotes i de recórrer al bacinet de la Sang, resulta insuficient, per no dir insultant, i no afronta la realitat d'un patrimoni de 120 orgues (80 d'ells històrics) dels quals només se n'han restaurat 29 en els darrers 30 anys i no sempre de manera satisfactòria. Amb 17 milions, que és la mitja del que destina el govern holandès per restaurar un orgue, es poden fer moltes coses, certament molt més que apedaçar-lo i deixar-lo "sols que soni" com es deia antigament.

Tant de bo que el camí iniciat aquest any passat pel Govern Balear, equiparant els orgues als edificis històrics, tenguí continuïtat. Però crec que a una comunitat com la nostra, per on passen cada any milions de turistes, li convendria posar-se a nivell europeu i reglamentar tot depe-

nent assumpte de les restauracions per no haver de seguir depenent del governant de torn, de si hi ha doblers o de les simpaties del que demana la subvenció.

Antoni Mulet

Convent de Sant Domingo de Pollença - Els descendents de l'orguener **Julià Munar** ens honraren amb la seva assistència al Simpòsium.

Foto: **Antoni Caimari**.

1999

FEBRER

Dia 18 concert d'orgue a l'església de la Porciúncula a càrrec d'Arnau Reynés dins el cicle "Un Hivern a Mallorca" amb obres de: Jusepe Ximénez, Joan B. Cabanilles, Dietrich Buxtehude, Vivaldi-Bach, César Franck, Antoni Martorell i León Boellman.

Concerts d'organistes mallorquins a fora de Mallorca

MARÇ

Dia 1 concert de Miquel Bennàssar al "IV Festival Internacional d'Orgue" a Bari (Itàlia) amb obres de: Francisco de Tejada, Francisco Correia de Arauxo, Heinrich Scheidemann, Georg Böhm, Dietrich Buxtehude i J.S.Bach.

ABRIL

SETMANA INTERNACIONAL D'ORGUE

Arnau Reynés

L'any 1971, Mn. Bernat Julià, amb el patrocini i la col·laboració de SA NOSTRA, va començar a oferir una Setmana Internacional d'Orgue a l'església de Santa Eulàlia de Ciutat. Aquest fet marcà sens dubte una trajectòria en el món musical de l'orgue, sobretot als concerts d'orgue en viu.

L'idea de Mn. Bernat d'oferir aquests concerts instituïts després cada any, com un aconeteixement cultural-musical important dins Ciutat i dins Mallorca, va ésser ben acollida per part del públic, que any rere any ha assistit amb expectació, interès i entusiasme a aquesta Setmana Internacional d'Orgue.

Hem d'agraïr i aplaudir a Mn. Bernat Julià la institució d'aquesta Setmana que ens ha ofert una qualitat excepcional en quant als organistes que hi han participat de tot el món.

L'any 1971 va començar la "1ª SEMANA INTERNACIONAL DE ORGANO" que es va celebrar del dia 22 al 27 de Febrer i varen participar l'alemany Gerhard Naprstek el dilluns, el dimarts va actuar un organista molt conegut i apreciat per tots els mallorquins que assistíem a aquests concerts, es tracta de l'organista francès Gaston Litaize que ens deixava meravel·lats amb la seva sensibilitat i la interpretació, tant de les obres dels grans mestres com també de les seves magistrals improvisacions. Aquest home que va estudiar a l'institut de "Jeunes Aveugles" i que per tant era cec, va estudiar al Conservatori de París i va rebre grans premis d'interpretació i d'improvisació de

tot Europa. Fou titular del Gran Orgue de Sant Francesc Xavier de París. Gran virtuós de l'orgue, a més ens ha deixat les seves composicions per a piano, orgue i música religiosa instrumental i coral.

Gaston Litaize que va néixer l'any 1909, va morir l'any 1991. La Setmana Internacional d'Orgue de l'any 1992 li va dedicar un homenatge a aquest gran intèrpret cec de naixement que va actuar 11 vegades a la Setmana Internacional: els anys 1971, 1972, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1983, i l'any 1986. És l'organista que més vegades ha actuat a aquesta Setmana i el que recordarem tal volta a més de tot el que ja hem comentat per l'espectacularitat dels seus concerts tenguent en compte el fet d'ésser cec, però que no li llevava cap possibilitat a la interpretació a l'orgue, ans al contrari es mostrava amb una seguretat i naturalitat que ens enlluarnaven.

Tornant a la primera Setmana de l'any 1971, el dimecres va actuar el suís Albert Bolliger, el dijous l'espanyol José M. Mancha que fou catedràtic del Conservatori Superior de Madrid a partir de l'any 1965, avui ja desaparegut. És creador d'un "Método completo de órgano" en dos volums que ha tengut molta acceptació. El divendres va tocar l'organista alemany Karl Norbert Schmid, i el dissabte l'italià Alejandro Santini. Com podeu comprovar, es tractava d'una sèrie de concerts internacionals a l'orgue de Sta. Eulàlia.

Als programes que cada any surten a la Setmana Internacional d'Orgue, es poden veure tots els participants que hi ha hagut, que són molts. A més de Gaston Litaize podem dir que hi han participat organistes de tot el món, però principalment de tota Europa, que n'és la cuna de l'orgue per excel·lència. Per això podem veure organistes del Canadà i Mèxic com

13.ª SEMANA INTERNACIONAL DE ORGANO

DEL DIA 28 DE FEBRERO AL 5 DE MARZO DE 1983
A LAS 8.15 DE LA NOCHE

Gran organo de la Párrquia de Santa Eulàlia
PALMA DE MALLORCA

patrocina

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

XXII SETMANA INTERNACIONAL D'ORGUE

Dedicada a la memòria de Gaston Litaize (1909-1991)

ESPANYA
BARTOMEU VENY

FRANÇA
JEAN GUILLOU

ALEMANYA
HERIBERT BREUER

HONGRIA
STEFAN KLINDA

ANGLATERRA
NICOLAS KYNASTON

Del 24 al 28 de febrer de 1992 A les 20.15 hores

Gran orgue de la parròquia de Santa Eulàlia
PALMA DE MALLORCA

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

Programes històrics de la Setmana Internacional d'Orgue

Bernat Julià, impulsor de la Setmana Internacional de l'Orgue

Jacques Desroches i Alfonso Vega respectivament l'any 1978, Argentina amb Adelma Gómez que va tocar els anys 1977, 1986 i Héctor Zeoli l'any 1979, Japó amb Kei Koito que va actuar els anys 1984, 1989 i 1995 i també Tomoko Katori l'any 1986, ... a més dels europeus com Alemanya amb Eberhard Kraus, un organista que ens ha visitat els anys 1972, 1977, 1983, 1989, 1995 i Karl Maureen els anys 1979, 1984 i 1993 i d'altres organistes..., Suïssa amb Hannes Meyer que va repetir els anys 1975 i 1976 i d'altres com André Manz 1980 i 1986, Lionel Rogg (1983 i 1989), Albert Bolliger (1971 i 1988)... , Àustria, Bèlgica amb Josef Sluys que també ha vingut els anys 1976, 1977, 1982, 1985, 1989, 1996 i 1998, Anglaterra amb Christofer H. Dearnley els anys 1978 i 1982, Nicolas Kynarton els anys 1973 i 1976 i d'altres, Holanda amb Jan Jongepier els anys 1975, 1981 i 1985 i d'altres organistes, Itàlia, Rússia, Slovàquia, Polònia...

Dels organistes espanyols citarem a més de José Mª Mancha, Paulino Ortiz, Ramón González De Amezuza, Montserrat Torrent (1972 i 1979), Adalberto Martínez (1975, 1980, 1984, 1989), Maria Teresa Martínez, José Enrique Ayarra (1982 i 1987), José Luis González Uriol i els mallorquins Mn. Antoni Matheu que fou el meu primer mestre d'orgue, era organista de la Seu de Ciutat i el primer Professor d'orgue del Conservatori, i va tocar l'any 1974, Bartomeu Veny, Professor del Conservatori que ha tocat els anys 1992 i 1998, i Arnau Reynés, Professor de la UIB, l'any 1987 i enguany.

La literatura que s'ha interpretat abraça tota la història, però fonamentalment està centrada en el barroc, amb autors com J. Pachelbel, D. Buxtehude i sobretot el pare de l'orgue Johann S. Bach... també alguns espanyols, sobretot Joan Baptista Cabanilles, a més dels italians Girolamo Frescobaldi... i francesos com J. F. Dandrieu, François Couperin... anglesos com Henry Purcell, John Stanley..., i sobretot en el romanticisme amb J. Brahms, César Franck, Felix Mendelssohn, Franz Listz... i obres simfòniques del post-romanticisme i del segle XX (contemporànies) com Max Reger, Louis Vierne, Alexander Guilmant, Charles Mª Widor, Marcel Dupré, Oliver Messiaen, Jesús Guridi, J. Alain... També s'han tocat obres de compositors mallorquins: Joan Mª Thomàs, Bernat Julià, Antoni Matheu, Jaume Palou i Antoni Martorell. Seria desitjable que en un futur hi hagués més abundància d'obres dels nostres compositors mallorquins dintre aquest cicle anual, augmentant també la participació d'Espanya dins cada setmana.

XXIX Setmana Internacional d'Orgue

Església de Santa Eulàlia (Palma), 20.15 h.
Del 19 al 23 d'abril de 1999

Església de Santa Maria (Maó), 20.30 h.
Els dies 21 i 23 d'abril de 1999

Catedral de Menorca (Ciutadella), 20.30 h.
Els dies 20 i 22 d'abril de 1999

Església de Santa Creu (Eivissa), 21.30 h.
Els dies 22 i 23 d'abril de 1999

**"SA
NOS
TRA"**

Obra Social
i Cultural

Programa de la darrera setmana, abril, 1999.

Programació dels concerts:

Església de Santa Eulàlia (Palma Mca.)

-Dilluns dia 19 d'Abril, Arnau Reynés (Espanya).

Obres de:

J. S. Bach (1685-1750) (Vivaldi) - César Franck (1822-1890) - Joan Mª Thomàs (1896-1966) - Antoni Martorell (1913) - Max Reger (1873-1916)

-Dimarts 20 d'Abril, Elke Eckerstorfer (Àustria)

Obres de:

G. Muffat (1653-1704) - J. S. Bach (1685-1750) - de Cabezón (1510-1566) - W.A. Mozart (1756-1791) - Max Reger (1873-1916) - J. N. David (1895-1977) - Bruckner (1824-1896) - Sulzer (1932)

-Dimecres 21 d'Abril, Duo (flauta i orgue) Ciccarese-Matesic (Itàlia)

Obres de:

Vivaldi/J. S. Bach (1685-1750) - Padre Davide da Bèrgamo (1791-1863) - Franz Lachner (1803-1890) - Marco Enrico Bossi (1861-1925) - Harald Genzmer (1909) - Jehan Alain (1911-1940)

-Dijous 22 d'Abril, Wolfgang Hörlin (Alemanya)

Obres de:

Franz X. Schnizer (1740-1785) - J. S. Bach (1685-1750) - Jean F. Dandrieu (1684?-1740) - Alexander Guilmant (1837-1911) - Wolfgang Hörlin(1955): Improvisació.

-Divendres 23 d'Abril, Volodymyr Koshuba (Ucraïna)

Obres de:

J. S. Bach (1685-1750) - W. A. Mozart (1756-1791) - Max Reger (1873-1916) - M Kolessa - G. Mushel - Alexander - Guilmant (1837-1911) - L. Vienne (1870-1937)

Església de Santa Maria de Maó (Menorca)

-Dimecres dia 21 d'Abril, Elke Eckerstorfer (Àustria)

Obres de:

G. Muffat (1653-1704) - J. S. Bach (1685-1750) - de Cabezón (1510-1566) - W.A. Mozart (1756-1791) - Max Reger (1873-1916) - J. N. David (1895-1977) - Bruckner (1824-1896) - Sulzer (1932)

-Divendres dia 23 d'Abril, Wolfgang Hörlin (Alemanya)

Obres de:

Franz X. Schnizer (1740-1785) - J. S. Bach (1685-1750) - Jean F. Dandrieu (1684?-1740) - Alexander Guilmant (1837-1911) - Wolfgang Hörlin(1955): Improvisació.

Catedral de Menorca (Ciutadella)

-Dimarts dia 20 d'Abril, Duo Ciccarese-Matesic(Itàlia)

Obres de:

Vivaldi/J. S. Bach (1685-1750) - Padre Davide da Bèrgamo (1791-1863) - Franz Lachner (1803-1890) - Marco Enrico Bossi (1861-1925) - Harald Genzmer (1909) - Jehan Alain (1911-1940)

-Dijous dia 22 d'Abril, Volodymyr Koshuba(Ucraïna)

Obres de:

J. S. Bach (1685-1750) - W. A. Mozart (1756-1791) - Max Reger (1873-1916) - M Kolessa - G. Mushel - Alexander - Guilmant (1837-1911) - L. Vienne (1870-1937)

Església de Santa Creu (Eivissa)

-Dijous dia 22 d'Abril, Elke Eckerstorfer(Àustria)

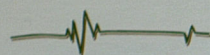
Obres de:

G. Muffat (1653-1704) - J. S. Bach (1685-1750) - de Cabezón (1510?-1566) - W.A. Mozart (1756-1791) - Max Reger (1873-1916) - J. N. David (1895-1977) - Bruckner (1824-1896) - Sulzer (1932)

-Divendres dia 23 d'Abril, Duo Ciccarese-Matesic(Itàlia)

Obres de:

Vivaldi/J. S. Bach (1685-1750) - Padre Davide da Bèrgamo (1791-1863) - Franz Lachner (1803-1890) - Marco Enrico Bossi (1861-1925) - Harald Genzmer (1909) - Jehan Alain (1911-1940)

ORGUENERIA

Antoni Mulet

RESTAURACIONS

A la passada tardor el que signa aquestes ratlles comença la restauració de l'orgue del convent de Sant Francesc d'Inca, construït a 1929 per la casa "Eleizgaray y Cia." de Azpeitia. Aquest orgue va estar instal·lat uns quants anys a la capella de Santa Anna del Palau de l'Almudaina, cedit per la casa constructura a D. Joan Maria Thomàs. A 1940 fou adquirit pels franciscans d'Inca i inaugurat el 15 de Desembre.

Es tracta d'un instrument de dos teclats i pedal i de tracció pneumàtica. Disposa de 18 jocs efectius, que es redueixen a 11 jocs reals, ja que la majoria d'ells son reversibles, és a dir, comuns als dos manuals.

L'instrument feia més de deu anys que es trobava en unes condicions molt dolentes, degut sobretot al sistema de transmissió pneumàtic. Es conegut que les manxetes de paper, i fins i tot les de pell, tenen una vida relativament curta i han de ser canviades continuament. També els conductes de plom, que son la base d'aquest sistema, no solen durar més de seixanta anys. Per això s'ha optat per reconvertir l'orgue al sistema de transmissió elèctrica que, malgrat no esser el millor, ofereix més seguretat. S'ha proposat i estudiat la possibilitat de passar al sistema mecànic de transmissió, però s'ha descartat per la naturalesa de l'instrument, donat que això suposaria fer salmers nous, replantejant-se de bell nou tot l'instrument, i, en definitiva, construir un orgue nou, cosa que duplicaria o triplicaria el pressupost. Tanmateix no és més que un modest orgue d'acompanyament sense més pretensions.

Com no es tracta d'un orgue històric crec que és ben lícit plantejar-se uns quants canvis en la disposició original dels registres, pròpia de l'estètica post-romàntica i manca de contrastos. Es tracta, en definitiva, de que l'instrument, sense perdre el caràcter romàntic, obri el ventall de les seves possibilitats interpretatives cap a horitzonts més universals o, si es vol, més clàssics.

Per aquest motiu se li afegirà un Flautat, considerat bàsic per a l'instrument, i un joc de Ple, ja que només disposava de l'Octava com a únic joc de la família dels principals. El pedaler, que només comptava amb un sol joc, serà desdoblant en 16'+8'+4'.

EDICIONS BIBLIOGRÀFIQUES i DISCOGRÀFIQUES

Joan Parets

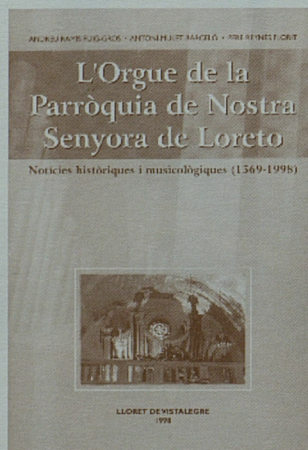
Llibres

AAVV: **IV Symposium sobre els Orgues Històrics de Mallorca. IV Trobada de Documentalistes Musicals Muro**, 1998, 295 p.

Andreu RAMIS PUIG-GROS, Antoni MULET BARCELÓ, Pere REYNÉS FLORIT: **L'Orgue de la Parròquia de Nostra Senyora de Loreto. Notícies històriques i musicològiques** (1569-1998), Lloret de Vistalegre, 1998, 32 p.

Albert CARVAJAL MESQUIDA, Joan LLITERAS VIVES, Antoni GOMILA GRIMALT: **L'Orgue a l'Església Parroquial de Manacor** (1494-1998), Manacor, 1998, 56 p.

Joan PONS PAYERAS, **L'Orgue de Calvià**, Calvià, 1998, 71 p.

Discs

Arnau Reynés, Orgue. Santa Maria la Major - Inca • "VIII NIT BIELENCA", Homenatge al compositor Mn. Bernat Salas

TROMPA MAGNA

(Informació dels propers concerts, cursets, activitats i demés esdeveniments entorn al món de l'orgue).

Miquel Bennàssar

AGOST

- Enguany es celebra el XX aniversari de l'Encontre Internacional de Compositors - Illa de Mallorca. Aquest important event començarà el 7 d'agost al Casal de Can Planes a Sa Pobla, lloc on va nèixer l'Encontre l'any 1980. Entre els habituals concerts en l'esplèndid marc del Teatre Principal, enguany cal destacar l'aconteixement musical l'Entorn Natural -homenatge a la Serra de

Tramuntana, que presentarà el compositor Xavier Carbonell a les Coves de Campanet. Cal destacar també el concert d'orgue que tindrà lloc a la Seu de Palma a càrrec dels organistes mallorquins Bartomeu Veny i Arnau Reynés, amb obres de Capllonch, Thomás, Matheu.

- El 21 d'agost es realitzarà a Son Bielí, Búger el III Solstici d'Estiu dedicat als joves poetes de les Balears, enguany hi participaran Encarnació Quetglas (Mallorca), Oscar Bagur (Menorca) i Rafel Serra (Eivissa).

- Dia 28 d'agost es celebrarà l'emblemàtica Nit Bielenca, homenatge als compositors mallorquins, que enguany es dedicarà al Pare Capó de Felanitx.

SETEMBRE

Del 6 al 13 tindrà lloc al poble de Campos el "VIII Curs Internacional d'Orgue Mn. Bartomeu Ballester" amb els professors Monserrat Torrent, Andrés Cea Galán i Antoni Mulet (Historiador dels Orgues de Mallorca). Com a convidat aquest any vindrà el Sr. Jean-Claude Zehnder (Basel/Arlesheim) prestigiós organista i professor de l'Schola Cantorum Basiliensis (Suïssa).

OCTUBRE

Aquest mes es celebraran els tradicionals cicles dedicats als orgues de l'Illa:

- XXIII Semana de los Organos Históricos de Mallorca.

- VI Simposium, que tindrà lloc a la segona meitat d'octubre a la vila d'Artà. Com ja és habitual es celebraran concerts d'orgue a: Muro, Sa Pobla, Inca, Artà, Manacor, Alcúdia, Pollença, Felanitx, Santanyí, Fornalutx, Banyalbufar, Calvià, Binissalem, Palma, Maó i Ciutadella.

Altar del Convent de Sant Francesc, de Palma. Campos / Foto: Pep Vicent

VIII Curs Internacional d'Orgue "Mn. Bartomeu Ballester"
Campos, Estiu '99 / del 6 al 13 de setembre

Professors:

Monserrat Torrent (Música Espanyola) - Andrés Cea (Música Espanyola)
Jean-Claude Zehnder - Antoni Mulet (Organista i historiador dels Orgues de Mallorca)

Programa del VIII Curs d'Orgue de Campos, estiu 99.

DIÀLEG AMB...

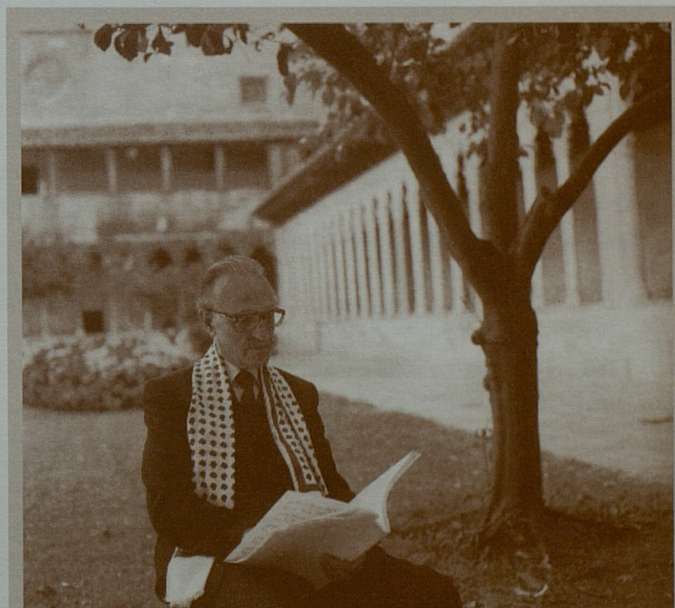
el Pare Antoni Martorell.

Arnau Reynés

El Pare Antoni Martorell, TOR., organista, compositor que va néixer a Montuiri l'any 1913. És fill il·lustre del seu poble natal, membre numerari de la Reial Acadèmia de Sant Sebastià de Ciutat i darrerament ha rebut la medalla d'or de la Comunitat Autònoma pels mèrits de dedicació, investigació i treball damunt la nostra música popular, font d'inspiració de la seva composició, recollint cançons i danses de les nostres illes com a eix capdal de l'ensenyança musical. Conversam amb ell damunt alguns temes de la seva vida i de l'actualitat musical a les nostres illes.

1-Com va néixer l'estimació per la cultura popular i la música popular en concret?

-Quan era nin vaig veure ballar els cossiers de Montuiri, en

El pare **Martorell** al claustre de **Sant Francesc** de Palma
Foto: **Tomeu Amorós**

ocasió de la festosa revetlla del patró del poble Sant Bartomeu, amb el seu característic abillament i quincalla, cosa que em va colpir. Però quan vaig sentir de debò una guillardura per la nostra música fou en repassar el volumet de cançons i melodies de l'estudiós recercador A., Galmés. Llavors em començà a pessigollejar el rosec de la passió pel nostre folklore i en general per tot això que configura la nostra personalitat ètnica.

2-Quan va anar a Itàlia, com estava el món de l'orgue allà?
I a Mallorca?

-Per a mi fou fascinant el món de la música a Itàlia, i de l'orgue en particular. Sentir tocar aquells mestres com Germani, Antonelli, Vignanelli, etc. Que de l'orgue en feien una orquestra, era per a mí un delit i un estímul. Certament a Roma, lloc que vaig conèixer més amb detall, tant l'orgue històric com el modern superaven el nivell de la nostra cultura organística. Quan vaig iniciar estudis més profunds de l'orgue, a aquell monumental "Mascioni" del Pontifici Institut de Música Sacra de la plaça de Sant Agustí; allà fou el meu descobriment del magnífic embruix d'aquest gran instrument. Contemporàniament a Mallorca coneixia l'orgue de Bosch de la nostra Basílica de Sant Francesc, i el de la Seu, que havia sofert una transformació. De l'orgue de Sant Francesc en record aquells plens i la corneta que sempre que els sentia em deixaven sorprès i embadalit.

3-Quins professors d'harmonia va conèixer a Itàlia?

-Per als meus professors tant d'aquí (del Conservatori de Balears) com de Roma, en guard un record immillorable. Aquí, si em concretau la pregunta al professor d'Harmonia, vaig tenir Rafel Vich i Joan Mª Thomàs, i fou tan esmerat i primcernut el seu ensenyament que en fer l'exàmen d'admissió per a l'estudi del Contrapunt i Fuga a Itàlia, vaig ésser admès amb aplaudiment.

A Itàlia els meus professors, entre d'altres eren Dobici per a Contrapunt i Fuga, Refice per a Formes Musicals, Dagnino per a Crítica Musical, Vignanelli per a Orgue, Desroquettes i Sunyol per a Cant Gregorià, Morricone orquestra, Higini Anglès Musicologia i Història, Zeherer per a Polifonia...

4-Com va començar la idea de compondre els cants litúrgics de l'església de Mallorca inspirats en el nostre cant popular?

-Quan aprofundeixes l'estudi de les formes, ja des de l'ensinistrament d'escoltar en les mateixes a la coneixença dels clàssics i moderns que sempre surten a rotlle a les classes, et vas obrint a un nou món, apassionant-te per a la composició empès per l'emulació i la curiositat. I com que el camp on jo podia desenvolupar-me des d'un primer moment era el camp de la litúrgia és obvi que em desen-

volupàs preferentment en aquest sentit. Ara bé: si me demanau com neix la curolla de confeccionar un aplec de cants litúrgics inspirats en el nostre folklore mallorquí, molt breument vos diré (repetint el que he dit mil vegades) que en el post-concili tots caminàvem a les palpentes, (sobretot a Mallorca) quant a la música en llengua vernacla.. Calia eixarmar el camí i orientar l'opinió. Res millor que organitzar uns petits "cursos d'orientació pastoral musical" per tal de mentalitzar els responsables (clergat i laicat) i encanalar els esforços. Vaig apromptar un Repertori-base de cants, bona part inspirats en el nostre cant popular, quant al seu perfum i modalitat que nos pas en la literalitat de la melodia populars, per poder així "interessar" i colpir la sensibilitat de l'assemblea, que amb tal guisa, escolta, aprèn i participa.

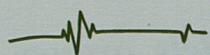
5- Quina és la seva opinió sobre el món coral a Mallorca?

-És evident que a Mallorca hem assistit aquests darrers anys a un ressorgir prolífic de corals i agrupacions musicals que són un exponent de l'interès popular per l'art, concretament per la música. Caldrà, però no quedar-se amb la simple etiqueta ni vanament embadalits davant la nova criatura, sinó afanyar-se per llimar defectes i ilustrar sempre més el conjunt, cercant la perfecció de l'art.

6-Com veu el món de l'orgue actualment a Mallorca: patrimoni, conservació...?

-Em fa goig de constatar com es van restaurant a tota vela una bona munió d'orgues que en diuen "històrics" i que són un joiell d'art. Caldrà vigilar que aitals millores o restauracions es facin amb la deguda competència i consciència, sense malbaratar el poc que ens queda de l'art de l'avior. Jo veuria amb molta complaença que, allà on es pugui assolir, s'engresquin les autoritats o responsables en la construcció d'orgues moderns dotats dels magnífics avantatges que proporciona la nova tècnica.

Conservar tot això bo, que valgui la pena, és cosa encomiàstica, no hi ha cap dubte; però es fa sempre necessari estar oberts al progrés i a les instàncies dels nous temps. Si no volem envellir o quedar-nos fossilitzats en motlles estàtics, mirem avant però ben recolzats en el fonament de la sana tradició i de les glòries del passat. És bo el vi novell, però sovint fa més gola un glop de vi anyenc i gustós.

RESSONÀNCIA

XIX Encontre internacional de compositors
Illa de Mallorca:
Impressions

Així doncs vaig pujar a l'avió amb moltes esperances i expectatives: tenia referències dels **Encontres** per haver-ne parlat amb algun compositor, i l'Antoni Caimari, President de la **Fundació ACA**, també me n'havia parlat força, però és clar, me l'escoltava amb unes certes reserves: ell si que me n'havia de parlar bé dels **Encontres Internacionals de Compositors**.

El primer concert va tenir lloc a l'orgue de Santanyí. Vaig topar-me amb un orgue barroc excepcional, per cert molt ben restaurat segons en van informar, pel Sr. Gerhard Grenzing. El concert va ser a càrrec de l'Arnau Reynés -organista d'una precisió interpretativa envejable-, el Miquel Bennàssar -també organista que et fa escoltar la música no tan sols per les orelles, també pels porus de la pell: tan gran és la seva capacitat per comunicar, per explicar... En Martin Gregg va completar aquesta magnífica vetllada tot acompanyant amb el seu contrabaix a en Miquel Bennàssar en una de les obres interpretades.

Com que això no vol ser de cap manera una crònica dels Encontres -ja hi haurà qui la faci i de ben segur molt millor que jo-, em limitaré a comentar breuissimament també l'últim concert al que vaig poder assistir: un concert monogràfic amb música de Salvador Brotons on es van evidenciar bàsicament tres aspectes: primer com a intèrpret de la flauta travassera (el *seu* instrument) va estar esplèndid; en segon lloc com a director va tornar a demostrar la seva gran qualitat; i com a darrer aspecte -i per a mi el més important- és, que es tracta, d'un gran compositor.

Feta però aquesta breu introducció, permeteu-me que planegi el tema que motiva aquest comentari: vull remarcar l'imponent tasca que duu a terme la Fundació ACA. Al llarg de tota la setmana es pot escoltar música contemporània de tot tipus, en unes condicions òptimes i a càrrec sempre d'intèrprets de primera qualitat. A més, essent moltes de les obres estrenes, i algunes, encàrrecs de la mateixa Fundació. El XIX Encontre Internacional de Compositors-Festival Illa de Mallorca, va començar el dia 11 de setembre per acabar el 19 de setembre d'enguany. S'hi van poder escoltar sis concerts, tots ells amb programes integrats per música feta pels compositors integrants de l'Encontre. També hi van haver taules rodones i les corresponents rodes de premsa. Tenint en compte el difícil que pot arribar a ser per als compositors d'avui estrenar les seves obres, el quadre exposat resulta ser idíl·lic. No hauria de ser així, potser, però de fet ho és. Els Encontres és una de les activitats de la Fundació, però bàsicament la seva raó de ser és facilitar en tot el possible la creació: oferint la possibilitat d'enregistraments, cedint un espai idòni per a treballar, per a compondre, organitzant un reguitzell d'activitats durant tot l'any totes elles sota el *leit motiv* exposat anteriorment: ajudar

i potenciar el fet de la creació artística musical.

Qui fa possible tot això? En primer terme un equip humà reduït però altament eficaç al capdevant del qual hi trobem el seu president: l'Antoni Caimari. Ell és un visionari, en el millor sentit del terme, és clar. Una persona que encara no tinc la sort de conèixer gaire, però sense cap mena de dubte que ens ofereix una gran qualitat humana, una capacitat d'entrega per al món de la música, en primer terme, i també, evidentment, per a la societat en general que a mi m'emocionen i em provoquen una sana enveja, una capacitat per comunicar il·lumiació quasi infinites. En segon terme -però no pas per això menys important- una sèrie d'entitats que la Fundació ha sabut vertebrar i que fan possible que aquestes inquietuts puguin esdevenir realitats tangibles: El Consell de Mallorca, el Govern Balear, Conselleria de Turisme, l'Ajuntament de Palma, "Sa Nostra" Caixa de Balears, etc. Em reporta un gran plaer veure que encara hi ha gent que es mou estrictament pel contingut i no pas per l'envoltori. Vull dir que moltes vegades tinc la dramàtica sensació que davant una obra d'art el que menys importància té és l'obra en si. Té més valor l'aspecte de l'artista, el posat que ens mostra, el seu cercle d'influència, si parla bé, si surt a la premsa i als mitjans de comunicació (o si s'ho sap montar per surtir-hi), si... en resum, ven o no ven. Es valora això: la venda, els diners, el benefici ràpid... Sento a dir: "...tal o qual espectacle és bo perquè omple..." Omplir és sinònim de qualitat? No ho crec. Evidentment no és exclouent ni molt menys, però tampoc és implícit. Em sembla percebre que ens trobem amb un públic que no s'atreveix a dir el que pensa, perquè està molt més pendent de dir el que queda bé, el que *s'escaigui*. Fa relativament poc temps vaig anar a l'estrena d'un espectacle. Al finalitzar -un cop la gent ja havia fet els aplaudiments i anavem desfilant cap al exterior- em vaig trobar una coneguda a la que professo molt de respecte i considero una persona força cultivada. Em va dir: "Oh, magnífic, quin espectacle tant interessant, amb aquests contrastos bla, bla, etc." I jo que li responc: "Doncs jo l'he trobat horrorós, pesat, aburrit i bla, bla, etc". Amb això que se m'acosta i amb veu confident em diu "jo considero el mateix, però es clar, aquí hi ha tanta gent que sembla que li hagi agradat..." I aquest és el problema, o un dels aspectes del problema. En canvi, la gent de la Fundació ACA; l'Antoni Caimari i tot el seu equip no segueixen aquestes pautes de comportament: l'important és el que s'està fent, l'important és la música. Ja sé que aquest és un tema complex, i que les coses no són blanques o negres... Moltes vegades -potser sempre- l'equilibri és ple de matisos i contorns desdibuixats. Però a Mallorca em vaig sentir proper a l'autenticitat sense embuts. A més aquell entorn deliciós de Palma, i de *ses illes*, aquest tempo *Andante tranquillo* que et permet percebre més coses, estar més atent... En fi, benvolguts lectors, jo us animo, tan si sou professionals com aficionats, a disfrutar en directe del proper **Encontre**, que a més serà el XXè! Us animo a anar a Mallorca i disfrutar de la música, de la gent, del bon ambient... I segur que quan finalitzí la vostra estada pensareu que com a mínim hi ha dues coses a agrair a ACA: el que fan, i el que ens ensenyen tot fent-ho.

Enric Ferrer-compositor
Terrassa, Novembre 1998

Feu-vos socis d'“Amics de l'Orgue” i coneixereu el món enigmàtic dels orgues històrics

ACA - Son Bielí 07311 Búger • Mallorca • Illes Balears (Espanya) • Tel. +(34) 971 51 65 01 - Fax: 971 51 65 02

FULL D'INSCRIPCIÓ

Nom i llinatges

N.I.F. Adreça

Població C.P.

Província Tel.

Professió

Compte o llibreta:

Entitat Oficina D.C.

Número de Compte

A de de l'any
Firma,

Aportació: Pts.

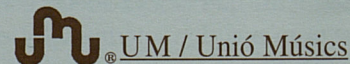
Aportació mínima: **1.000** pts. anuals • Els socis d'“Amics de l'Orgue” rebràn gratuïtament al seu domicili l'informatiu “Sa Cadireta” i els programes de les activitats de l'ACA

Ara hem creat amb el lema “Escoltau Música d'Avui”, la secció d'Amics d'UM/Unió Músics que us donarà la possibilitat de colleccionar semestralment una selecció de 3 Discs Compacts

Desitjaria subscribir-me a “Amics d'UM/Unió Músics” i rebré cada **semestre** directament al meu domicili 3 CDs editats per UM, al preu especial de **1.900** Pts. unitat, mes **300** Pts de despeses de transport, amb un total de **6.000** Pts. IVA inclòs.

ACA - Son Bielí 07311 Búger • Mallorca • Illes Balears (Espanya) • Tel. +(34) 971 51 65 01 - Fax: 971 51 65 02

FULL D'INSCRIPCIÓ

Nom i llinatges

N.I.F. Adreça

Població C.P.

Província Tel.

Professió

Compte o llibreta:

Entitat Oficina D.C.

Número de Compte

A de de l'any
Firma,

**"SA NOSTRA" harmonitza amb
el Patrimoni Artístic de les Illes Balears**

**"SA
NOS
TRA"**

Obra Social
i Cultural

Patrocinen:

GOVERN BALEAR
Conselleria de Turisme

AJUNTAMENT DE MURO

AJUNTAMENT DE PALMA

AJUNTAMENT DE SA POBLA

AJUNTAMENT D'ALCÚDIA

AJUNTAMENT D'INCA

AJUNTAMENT DE POLLENÇA

AJUNTAMENT D'ARTÀ

Ajuntament de Felanitx

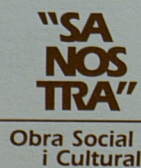

AJUNTAMENT DE MANACOR

AJUNTAMENT DE SANTANYÍ

Hi col.laboren:

Parroquia de Santa Maria la Major d'Inca, any 1706-1843

Orgue Històric construït per **Gabriel Thomás, 1816-1832**

Restaurat / reconstruït per **Pere Reynés, 1992-1994**

Rector de la Parròquia: **Jaume Puigserver i Capellà, TOR.**

Organista titular: **Bartomeu Ripoll Pou i Sebastiana Siquier Bennàssar.**

Fotografia: 1999, **Joan Llabrés.**

Preu 200 Pts.